

Diabetes en peritoneaal dialyse

Inleiding

Deze folder is bedoeld om u te informeren over de diabeteszorg in combinatie met peritoneaal dialyse. De start van peritoneaal dialyseren is een nieuwe situatie. Deze behandeling heeft invloed op uw bloedsuikerwaarden en diabeteszorg.

Peritoneaal dialyse (buikspoeling)

Bij deze vorm van dialyse krijgt u via een katheter vloeistof in de buik. Deze vloeistof zorgt ervoor dat afvalstoffen en overtollig vocht verwijderd worden.

Aandachtspunten:

- In de PD-vloeistof zit een bepaalde hoeveelheid suiker (glucose) opgelost. Deze suiker is nodig om het overtollige vocht uit uw bloedbaan te verwijderen. Het nadeel is dat de suiker zich naar het bloed kan verplaatsen. U kunt hierdoor hogere bloedsuikerwaarden krijgen.
- Tijdens de PD-training wordt u erop geattendeerd om bij start van het dialyseren regelmatig uw bloedsuikerwaarde te meten. In overleg met uw behandelend arts of diabetesverpleegkundige kan uw diabetesmedicatie worden aangepast.
- Als u overstapt op een PD-vloeistof met een hoger suikergehalte, moet u rekening houden met een stijging van de bloedsuikerwaarden. Overleg met uw behandelend arts of diabetesverpleegkundige of uw diabetesmedicatie aangepast moet worden of pas het zelf aan indien u hier vertrouwd mee bent.
- De spoelvloeistof Extraneal (icodextrin) kan bij een aantal bloedsuikermeters afwijkende waardes geven. Bij de diabetesverpleegkundige is bekend welke glucosemeters wel en welke niet geschikt zijn bij het gebruik van deze vloeistof. Belangrijk is om op de PD-afdeling door te geven welke glucosemeter u gebruikt. Als het nodig is kan de diabetesverpleegkundige een andere glucosemeter voor u aanvragen die wel geschikt is bij gebruik van de vloeistof Extraneal.

Bloedsuikerwaarde meten

- Als u in het bezit bent van een bloedsuikermeter, is het belangrijk om uw bloedsuikerwaarden te meten en te noteren in uw diabetesdagboek.
- Als u start met de PD-training, is het verstandig uw bloedsuikerwaarden gedurende de eerste week dagelijks bij te houden.
- Spreek met de diabetesverpleegkundige af wat voor u de beste momenten zijn om uw bloedsuikerwaarde te meten (dagcurven).
- Neem bij elk bezoek aan het ziekenhuis uw diabetesdagboek mee.
- Als uw bloedsuikerwaarde schommelt, te hoog of te laag is: bespreek dan met de diabetesverpleegkundige de mogelijke oorzaken (voeding, beweging, stress, medicatie, dialyse).
- Het gebruik van een Free Style Libre-meter is niet wetenschappelijk onderzocht bij dialyse patiënten. Hierdoor zijn de gemeten bloedsuikerwaarden niet betrouwbaar. Indien u hier gebruik van maakt, overleg met uw diabetesverpleegkundige of behandelend arts hoe u hier mee om kan gaan.

Zelfzorg

Om in een zo goed mogelijke conditie te blijven, kunt u zelf invloed uitoefenen op uw leefstijl. Zelfzorg speelt daarbij een belangrijke rol. Voeding, lichaamsbeweging, medicijnen, dialyse en stress hebben invloed op uw bloedsuikerwaarden.

Door deze zaken zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen, komt u in een zo goed mogelijke conditie. Merkt u dat u het lastig vindt om deze balans te vinden, bespreek dit dan met uw behandelend arts of diabetesverpleegkundige.

Voetzorg

Als u diabetes hebt, is er een verhoogde kans op wondjes en infecties op de voet. Omdat u dialyseert komt u in aanmerking voor een verwijzing naar de podotherapeut. De diabetesverpleegkundige regelt deze verwijzing voor u. Deze verwijzing moet jaarlijks worden aangevraagd.

Wat kunt u zelf doen:

- Inspecteer dagelijks uw schoenen en kousen op harde oneffenheden zoals naden, steentjes enzovoort.
- Droog uw voeten goed af, ook tussen de tenen. Gebruik hiervoor geen föhn.
- Smeer uw voeten in met vette crème of zalf om de huid soepel te houden. Gebruik nooit olie of zalf op open wonden.
- Inspecteer dagelijks uw voeten.
- Laat uw voeten verzorgen door een gediplomeerd pedicure met een diabetesaantekening.
- Verwijder zelf geen eelt(randen). Onder het eelt kan een infectie zitten. Blijf van wondjes af en laat deze verzorgen door een deskundig iemand.
- Indien u zelf uw voeten verzorgt: knip de nagels recht af om te voorkomen dat ze in het vlees gaan groeien. Maak scherpe randen glad met behulp van een nagelvijl.
- Gebruik geen likdoornpleisters.
- Loop niet op blote voeten, ook niet binnenshuis. Draag altijd sokken in de schoenen. Als gevolg van de gevoelsstoornis merkt u namelijk niet als er iets aan de hand is met de voet. Als er bijvoorbeeld een steentje in uw schoen zit merkt u dit niet, maar het kan wel wondjes veroorzaken. Gebruik nooit een kruik bij koude voeten, maar draag sokken.
- Gebruik geen voetenbaden, hierdoor wordt de huid week en kwetsbaar.
- Beweeg regelmatig (minimaal 30 minuten per dag), dit bevordert de bloeddorstrooming in de benen.

Neem contact op met uw podotherapeut of diabetesverpleegkundige indien u één van de onderstaande klachten heeft:

- Het gevoel in uw voeten is verminderd.
- Bij eeltplekken.
- Bij rode drukplekken.
- Slecht zittend schoeisel.
- Bij een wondje dat na drie dagen nog niet dicht is.

Bloedafname

Voor uw diabetescontroles is het belangrijk om uw HbA1c waarde te laten bepalen in het bloed. Probeer altijd uw bloedafnames te combineren, zodat u zo min mogelijk geprikt wordt in uw bloedvaten. Alle patiënten met een nierfunctievermindering, waarbij dialyse op termijn mogelijk geacht wordt, krijgen het nadrukkelijke advies om zich zo min mogelijk in de onder en/of bovenarmvaten te laten prikken. Dit geldt voor beide armen, tenzij anders aangegeven door uw nefroloog. Voorkeurslocatie voor de afname van bloed is op de handrug.

Begeleiding diabeteszorg

In Adrz zijn diabetesverpleegkundigen werkzaam, die gespecialiseerd zijn in diabetes en peritoneaal dialyse. De diabetesverpleegkundigen zullen u begeleiden met uw diabetes. In principe ziet u bij uw controles dezelfde diabetesverpleegkundige. De diabetesverpleegkundige werkt samen met een nefroloog, dialyseverpleegkundige en diëtiste.

Diabetes en peritoneaal dialyse

Als u start met peritoneaal dialyse wordt een afspraak gepland om de invloed van dialyse op uw diabetes te bespreken. In overleg met u worden de vervolgcontroles afgesproken op de Diabetespoli. Tijdens deze controles wordt onder andere aandacht besteedt aan uw bloedsuikerwaarde, voeding, beweging en voetzorg.

Bereikbaarheid

De Diabetespoli is bereikbaar via het telefonische spreekuur op werkdagen van 9:00 uur – 10:00 uur via telefoonnummer 088-1254695. Wanneer uw vraag niet dringend is, kunt u de Diabetespoli ook bereiken via diabetespoli@adrz.nl of via het emailadres van uw behandelend diabetesverpleegkundige. Graag onder vermelding van uw naam, geboortedatum en een duidelijke vraagstelling.